

Lőrincz L. László: A józan értelem széruma

Az őszi időszak elejének egyik reggelén lett először rosszul, s bár kezdetben még nem is nagyon lehetett rosszulétnak nevezni azt a furcsa érzést, amely végigfutott Ker Ognak, a Nagytanács könyvelőjének a hátgerincén, ahogy később visszagondolt rá, biztos volt benne, hogy ezen a reggelen kezdődött minden.

Pedig ez a reggel sem különbözött semmiben a többitől, hacsak abban nem, hogy még nem volt messze az a nap, amikor megkapta az utolsó intervallumra járó fizetését, s a kemény lapokat még most is ott érezte a zsebében, ha bele-beletörölte munkában megizzadt kezét nadrágja szárába.

Éppen az Építési Tagozat költségvetését ellenőrizte fokozott figyelemmel, hiszen a tagozat mérnöke volt Zsuk is, hajdani osztálytársa, akit az elmúlt hosszú intervallumok alatt sem szűnt meg tiszta szívből utálni. Mit nem adna érte, ha Zsuk nyakába varrhatna egy derék adag tévedést! Na persze nem úgy hivatalosan, hanem barátián... Felvonná a telefont, felhívna Zsuk számát, aztán szelíd hangon figyelmeztetné, hogy hozza rendbe a dolgot, mert ő ugyebár a világért sem tenne feljelentést a Revíziós Bizottságnak, de kötelessége figyelmeztetni a következményekre, mondhatni, baráti vagy régi iskolatársi alapon... S hogy ennél a penész az az undorító Zsukot, az osztály dédelgetett kedvencét, hogy éppen ő, Ker Og, a legendás rossz tanuló, akit, mit tagadjuk, protekcióval vittek be annak idején a könyvelőségre, hibát talált a költségvetésében.

S akkor egyszerre, végigfutott a hátán az a furcsa érzés.

Nem, ennek a bizsergésnek semmi köze sem volt Zsukhoz. Nem az ujjai hegye bizsergett, ahogy akkor szokott végigfutni rajta az öröm, amikor valami nagy, reménytelen dologra szánta el magát, sem a homlokába nem szűrt a láthatatlan kés hegye, ami a fáradtság vagy rosszkedvvel kevert bánat biztos tünete volt.

A hátgerincén futott végig a borsódzás, és ott is futkározott jó darabig. Hogy meddig, ki tudná megmondani? A később feltámadó kíváncsiság, amely lassan rémületbe hajlott át, eltüntette időérzékét. Ott futkosott az a rossz érzés, és kész.

Aztán egyszerre csak igen gyengének érezte magát. Észre sem vette, mikor hajtotta fejét az asztal üveglapjára, s mikor szakadtak ki belőle az első nyögések. Később csak arra emlékezett, hogy a titkárnő befutott a szobába valakinek a kíséretében, látta, hogy mozog a szájuk, de sem azt a másikat nem ismerte fel, sem pedig a hangjukat nem hallotta. Minden mást elnyomott saját rekedt üvöltése, s elvakították a homlokáról szemébe csordogáló izzadságcseppek.

Amikor magához tért, a széles, műbőrrel bevont kereveten feküdt, cipőjét lehúzták, nyakkendőjét meglazították, és az egész könyvelőség körülötte tolongott, ki őszinte ijedelemmel, ki pedig az egészségesek fitymálásával a szemében.

S ahogy jött, olyan gyorsan el is múlt a rosszulléte. Egyszerre elszállt a bizsergés, elröppent a gyengeség, s máris az egészséges Ker Og feküdt a heverőn, aki maga sem értett semmit az egészből, a többiek meg még kevésbé.

Hirtelen átérezte helyzetének egész visszásságát, mondhatni komikumát. Mintha meztelenül feküdné, beosztottai vizsgálódó tekintetében fürödve... A könyvelőség vezetője cipő nélkül és megbontott nyakkendőben!

A rémület ereje szinte feldobta a levegőbe, s bár állva és zokniban sem volt kevésbé furcsa látvány, mint fekve, mégis valamit visszanyert öntudatából és főleg hidegvéréből.

- Csak egy kis múltó rosszullét - mondta emelt fejjel, és szorosra húzta a nyakkendőjét. - Talán az üzemi konyhától lesz - morogta bizonytalanul, majd a titkárnőhöz fordult.

- Adja meg, kérem, azonnal a konyhafőnök telefonszámát! Vagyis inkább hívja fel maga, aztán adja be a vonalat. Mégiscsak tűrhetetlen! A végén még megmérgezik az egész vállalatot!

Ez utóbbi mondatot már régi magabiztosságával mondta, olyan hangosan, hogy szinte a kiáltás határát súrolta a hangerő.

A többieknek nem is kellett szólni, maguk is tudták, mi a kötelességük. A titkárnő nyomán kioldalogtak az ajtón a szobából, ahova tulajdonképpen nem hívta őket senki. S tudták, hogy a főnök, Ker Og is így érzi...

A főnök közben felhúzta a cipőjét, visszaült az íróasztalhoz, és egyfolytában az elmúlt percekre töprengett. Mi a csoda történhetett valójában? Talán tényleg az ebédjével lett volna valami? De hát amióta az elnök elrendelte, mindenki ugyanazt eszi a konyhán, igazgatótól a takarítónőig lefelé, és a többieknek láthatóan kutya baja.

Annál is inkább érthetetlennek találta a dolgot, mert gyerekkorától eltekintve sohasem volt semmilyen betegsége. - S elsősorban ez az egészség volt az, amely megszerezte számára a legszebb asszonyt a városból.

Az asztal üveglapján egyszerre kirajzolódott felesége, Bur arca. Talán hívja fel? Jó, de mit mondjon neki? Hogy egyszeriben csak úgy hipp-hopp rosszul lett? És éppen ő? Hiszen talán Bur meg sem értené a vasegészségével, mint ahogy eddig maga sem hitte volna, hogy ilyesmi megtörténhet vele.

Azonkívül Bur alighanem csalódna is benne. Hiszen amióta a gép kidobta a kártyát, neki és Burnak kötelessége egészségesnek maradni. Kötelességük egymással szemben és a géppel szemben is. Nem is szólva a Nagytanácsról.

Pedig Bur nem volt túlságosan oda az örömtől, amikor éppen az ő kártyáját dobta ki neki a gép. S az a szintiszta igazság, hogy maga is megdöbbsen, és ha lehetett volna, lemond a megtiszteltetéséről. Csakhogy nem lehetett, és ezt Bur is jól tudta.

Bur már akkor a leghíresebb nők közé tartozott a Komplexumban, amikor az ő adatait egyáltalán betáplálták a gépbe. Gyönyörű arca majd minden este feltűnt a látható, színház képcsövén; táncolt vagy énekelt, vagy költők műveit tolmácsolta mély átéléssel. A legszebb azért mégis akkor volt, amikor átlátszó, vékony lepelben, amely tulajdonképpen csak arra volt jó, hogy hangsúlyozza azt, amire úgymint mindenki odafigyelt, sejtelmes, felkorbácsoló zenére végigtáncolt a színpadon. Ilyenkor még az ő józanságának a falai is omladozni kezdtek, s hideg itallal kellett csillapítania feltámadó vágyát... Sőt. Álmában néha megjelent Bur, és esetenként mellé is feküdt az ágyba. De alighanem ezt tette mindenkivel, aki normális volt és férfi, és végignézte azt az átkozott táncot.

Szóval később megkapta a bizonyítványát, felvették a kartonját, betáplálták a gépbe, és ő hazamehetett. Nem is kellett visszatérnie egészen huszonegyedik születésnapjáig, amikor is majd meg kell húznia a gép fogantyúját.

Különösképpen nem izgatta, hogy kinek a kartonja esik majd ki a z övével együtt. Kizárólag a munkájának élt, bár igaz, hogy protekcióval került a könyvelőséghez. Éppen ezért meg akarta mutatni, hogy viszi majd valamire, és lényegében sikerült is megmutatnia. Három évvel a protekció után már az egész könyvelőséget rábízták, és ebben már semmiféle protekció nem játszott szerepet. Úgy dolgozott, ahogy felettesei elvárták tőle.

A gép karját is mosolyogva húzta meg; babonából bal kézzel. Úgymint tisztában volt vele, hogy a gép tökéletes, mint ahogy minden tökéletes ebben a világban. A masina zümmögni kezdett, kotkodácsolt, villogott, mint a játékautomaták, és kidobta a kártyát. Még mindig mosolygott, amikor a bizottság vigyázó szeme előtt felbontotta a karton borítékját, és kivette belőle a paksamétát. Aztán egyszerre káprázni kezdett a szeme, és a mosoly lefagyott az arcáról; Bur, a színésznő kartonját tartotta a kezében.

A többi aztán már úgy ment, mint a karikacsapás. Részben, mert a gép ítélete ellen amúgy sem lehetett fellebbezni, részben pedig, mert mindketten meg voltak győződve a gép bölcsességéről. Ő tudja, és kész.

Bur ugyan egyáltalán nem látszott ujjongani a döntés felett, valószínűleg titokban a Nagytanács valamelyik tagjára számított, de hát ez naivság volt tőle. Tudnia kellett, hogy a

gép ítélete még a Nagytanács tagjai számára is kötelező érvényű.

Így aztán Ker Og és Bur beköltöztek a hivatalosan kiutalt házba, s mivel Bur végső soron nem sokat medítált a gép döntésén, este ismét eltáncolta a fátyoltáncot, csak ezúttal egyszemélyes nézőközönség előtt. Aztán elhajtotta a fátylat, és bebújt a közös, ugyancsak a hivatalos szervek által adományozott ágyba, ahol minden pompásan is ment; azonnal megtalálták a kellő harmóniát, a mozdulatok ritmusát, egyszóval mindazt, ami a tökéletes boldogsághoz kellett. S mindketten immár fizikailag is meggyőződhetnek róla, hogy a gép sohasem téved. Bur is és Ker Og is maradéktalanul büszkék voltak egymásra. Ker Og nemcsak arra, hogy Bur a Komplexum leghíresebb asszonya, és Bur sem csak arra, hogy Ker Og biztosan lépeget felfelé a számárlétrán, hanem arra is, hogy mindketten kemények, testük ragyog az egészségtől, a szépségtől, s hogy a másik egészséges teste az övé is, amellyel a már megszokott, de mégis mindig új örömeiket tudja kicsiholni a sajátjából.

Ker Og szívét egyszerre valami borzasztó sejtés szorította össze. Ha meg találna betegedni, esetleg maradandóan, vagy pláne megrokkanna... Jogában lenne-e elvárni Burtól, hogy tartson ki mellette? Az egészséges a beteg mellett. Hiszen a gép ítélete csak addig érvényes, ameddig előre nem látott változás nem következik be kettőjük viszonyában. Hiszen a gép csak az adatokat összegezi és csoportosítja; a múlt adatait adja a jelennek, de a jövőbe nem lát teljes bizonyossággal. Bár igaz, hogy az adatok gondos elemzése nyomán a bizonytalansági tényező tízezredekre esett vissza, de a véletlen szerepét mégsem lehet a nullára csökkenteni.

A titkárnő bejött és jelentette, hogy a konyhafőnök van a telefonnál, majd Ker Og egyetlen biccentésére kilibbent a szobából, és becsukta maga mögött az ajtót.

- Halló, halló! - hallotta a konyhafőnök türelmetlen hangját.

Ker Og némán tartotta kezében a hallgatót, és elgondolkodott. Egyre inkább úgy tűnt, mintha álmodta volna az egészet. Most vesszen össze a konyhafőnökkel, akinek a bátyja a Nagytanács...

- Eh! - morogta a kagylóba, és dühösen legyintett. - Tessék, kérem... Ki beszél? - hallotta a türelmetlen hangot.

- Ker Og vagyok, a könyvelésből - dünnyögte határozatlanul.

A másik hangja egyszerre megenyhült.

- Ker Og? Üdvözlöm. Itt a konyhafőnök. Mivel szolgálhatok a nagytekintélyű könyvelésnek? Fogadásra hidegtál, gépkocsivezetőknek tea rummal bélelve, esetleg meredekebb italokról üdítőital-blokk... Hehehe...

- Üdvözlöm - mondta Ker Og is barátságosan. - Tudja, azért hívtam fel, mert nemsokára ünnepeljük házasságunk ötödik fordulóját.. Esetleg arra gondoltam, hogy...

A telefonbeszélgetés meglehetősen sokáig tartott, miközben érintették a hidegtálakat, a sültet és mártások egész sorát, s kitértek a Komplexum politikai viszonyaira is. Arról azonban, hogy röviddel ezelőtt rosszul lett, s hogy beosztottai előtt a konyhára tolt, Ker Og hallgatott, mint a sír. S rövid idő múlva egyszerűen elfelejtette az egészet.

A második rosszullet már látványosabb volt, és ha lehet mondani, tragikusabb is. Az első után viszonylag hosszú idő múlva következett be, a meleg időszak kezdetén, amikor már beosztottai úgy-ahogy elfelejtették első ájulását.

A második rosszullet az utcán érte, munka után, amikor éppen hazafelé tartott. Mintha valami nehéz fémtárgy zuhant volna a fejére, megtántorodott, és ismét érezte a furcsa bizsergést a hátgerincén. Eppen annyi ideje maradt csak, hogy hátát a falnak támassza, máris elfeketedett előtte minden. Homlokáról ömlött a verejték, táskája puffanva hullott a földre.

Alig múlhatott el néhány mikroidó egység ebben a kába állapotban, máris kisebb tömeg gyült köréje, világosan hallotta a röpködő mondatokat, nem úgy, mint első rosszullete alkalmával a szobájában.

- Rosszul lett szegény - mondta egy öreges, reszelős hang. - Biztosan... - de hogy mi biztosan, azt már nem hallotta, mert a hangot elnyomta a körülötte egyre erősödő zsvaj.

- Támogassa már fel valaki! - hallott egy felháborodott hangot, és érezte, hogy a hóna alá nyúlnak, s úgy tartják, szinte lógva a levegőben.

- Talán valami járvány...

- Mentőt kellene hívni.

- Franc kell ennek, nem mentő! - mondta egy nyegle, fölényes fickó. - Detoxikáló kell neki! Leitta magát a sárga földig!

- Azt mondja ez itt, hogy részeg...

- Dehogyan részeg, nem érezni a szagát!

- Csontrészeg ez, higgye el, nekem praxisom van benne! Aztán egyszerre csodálatos gyorsasággal kitisztult előtte a világ. Láta a körülötte bámészkodókat, igaz, még mintha valamennyien valami sűrű, de átlátszó anyag mögött tolongtak volna; a gerincéről elszállt a bizsergés.

- Hát nem megmondtam! - rikkantott ismét valaki. - Piás ez, láthatják. Taccsolj egy jót, pajtás, az majd segít!

A durva hangra egyszerre tökéletesen visszanyerte öntudatát. Az átlátszó anyag, amely a többiektől elválasztotta, felszívódott, könnyűnek és ismét erősnek érezte magát.

- Köszönöm, kérem, hagyjon... - mondta, és kiszabadította magát a jóindulatú kezekből. - Nagyon köszönöm, csak múlt rosszullét...

Érezte, hogy valaki kezébe nyomja a táskáját, mások pedig a hátán porolják a kabátot.

- Ezek a fiatal tacsók! - mondta mellette egy öreg férfi felháborodottan. - El sem tudják képzelni, hogy más is leverheti a lábáról az embert, mint a részegség. Majd egyszer ezek is megtudják...

- Segíthetek, kedveském? - kérdezte a jóindulatú öregasszony, aki legtovább porolgatta a ruháját.

Ker Og gyorsan megrázta a fejét, és igyekezett minél távolabbra kerülni a mindenáron, segíteni akarók csoportjától.

Aztán még többen is felajánlották a segítségüket, s fél utcahosszat eltartott, amíg le tudta rázni őket. Nem mondhatta el, viszont ugyanezt az ifjúsági szervezet két lelkes tagjáról, akik minden tiltakozása ellenére kabátja ujját markolva hazáig kísérték. S amikor Ker Og végre a kapuban megszabadult tőlük, hátrapillantva látta, hogy szemöldöküket összevonva, térdükre terített füzetbe írnak valamit nagy igyekezettel. Valószínűleg feljegyezték az aznap végrehajtott jó cselekedetet.

Az ájulások és a kisebb rosszullétek ettől kezdve sűrű egymásutánban, könnyörtelen következetességgel követték egymást. Néha a hivatalban vették elő, néha az utcán, máskor otthon, ágyban fekvé. S Ker Og, bár felvette a harcot az ismeretlen ellenséggel, érezte, hogy olyan csatát vív, amely előbb vagy utóbb, de egészen biztosan csúfos vereségével végződik. Azért mindent megtett, hogy minél később kerüljön fel az I-re a pont.

Az otthoni és a munkahelyi ájulásokat még csak-csak el tudta tussolni, bár sejtette, hogy beosztottai tudnak valamit a dologról. És akárhogy is igyekezett leküzdeni sűrűn feltámadó gyengeségét, környezete szeméből keserű bizonyossággal kiolvashatta, hogy csak idő kérdése, és kipattan a botrány.

Az utcai rosszullétek pedig egészen katasztrofálisak voltak. Ahogy végigzuhan a földön, vagy falhoz támasztott háttal lecsúszott az utca kövére, számtalan kisebb-nagyobb zúzóadás, horzsolás keletkezett a testén, amelyeket néha a legnagyobb igyekezettel sem tudott elrejtteni. Ilyenkor, mintha véletlenül tenné, ügyetlen félmondatokat ejtett Bur vagy éppen a titkárnő előtt, látszólag jelentéktelen félmondatokat emeletről lehulló virágcserepről vagy haszontalan kölykök által ellőtt nyílvevesszőről. Ahhoz azonban már nem volt ereje, hogy meggyőződjön róla, milyen hatást keltett suta mentegetőzése a hallgatóban, különösen, ha nem Burról volt szó.

Ami igaz, az igaz, Burtól tartott a legkevésbé, hiszen az asszony elsősorban saját magával volt

elfoglalva, valószínűleg születése pillanatától, s másokra csak annyiban volt szüksége, amennyiben azok összefüggtek mindennapi létével. Ker Og jól tudta, hogy körülbelül annyi jelentősége van személyének Bur életében, mint az ételnek vagy az itálnak. Kell, mert anélkül nem lehet élni.

Már a sokadik ájulása után történt az a szörnyűség, amely végül is megindította a lavinát. S a lavina Bur oldaláról indult el, bármennyire is onnan várta a legkevésbé.

Ker Ognak, mint már említettük, nem voltak különösebb illúziói Burral kapcsolatban. A szerelemről egyébként is megvolt a véleménye, idealista marhaságnak tartotta, amely csak arra való, hogy megzavarja a fejeket, s a munkára fordítandó energiákat haszontalan ostobaságokra fecsérelje. Szerencsére a kartotékrendszer bevezetése óta különben sem nyílt lehetőség effajta nyavalygásra. Fossziliának tartotta, és kész.

Burt azonban mégis szerette. Tulajdonképpen nem is szerelem volt ez, hanem a szűk közösséghez való tartozás jóleső biztonsága, valamelyest elegyítve a magántulajdon birtoklásának hízelgő tudatával. Azt, hogy ebbe némi büszkeség is vegyült - hiszen övé a Komplexum leghíresebb asszonya -, talán magának sem merte volna bevallani. Kellett neki Bur egészséges és gyönyörű teste, meghatározott időegységenként meghatározott alkalommal, és éppen annyiszor, ahányszor Burnak is az övé. S ez természetes is volt így, hiszen a gép mindenre kiterjedő alaposággal válogatta össze a megfelelő kartotékokat. Egyszerűen elképzelhetetlen lett volna, hogy Burnak olyankor támad kedve kielégíteni fizikai vágyát, amikor neki nem, vagy fordítva... Teljesen abszurd feltételezés. Mindkettőjüknek ugyanabban az időpontban támadt kedvük az ágyra, és nem is ritkán...

Egy este azonban, munka után, beütött a krach. Méghozzá alaposan, a meglepetés minden erejét kihasználva.

Ahogy később Ker Og visszagondolt erre az estére, leginkább talán az lepte meg, hogy nem is rosszullett után történt a baj, sőt elég sok időegységgel az utolsó ájulás után. Ez történt: Ker Og minden dolgát, elintézte a könyvelésben, majd hazament, mert tudta, hogy Bur is otthon tölti az estét. Azon a napon nem volt fellépése egyik színházban sem. Gondolatai a könyvelés bizonyos problémái, valamint ájulásai körül forogtak, s csak futólag érintették Burt.

Bur nyitott ajtót, a férfi levetette hivatali ruháját, házikabátot öltött, fecsegték, megvacsoráztak, bekapcsolták a látható színházat, végignézték a műsort, majd Bur kiment a fürdőszobába, hogy feltegye éjszakai sminkjét, ő pedig bebújt a pizsamájába, és elgondolkozva üldögélt az ágya szélén. Talán nem is gondolt semmire, csak bámult maga elé bambán, üresen.

Arra rezzent fel, hogy Bur visszatért, szó nélkül mellé feküdt, majd a házastársak bizalmas mozdulatával fején keresztül lehúzta magáról a tüllruhát, s a biztosan érkező gyönyör tudatában belemosolygott a levegőbe. Talán nem is Ker Ogra mosolygott, hanem saját magára, befelé, saját testére, amelyet nem sok idő múlva merevre ránt a boldogság görcse, hogy aztán ugyanez a boldogság feloldja az izmait, és elégedett, gondtalan álomba kísérje. S ebben a pillanatban Ker Ogon fejvesztett rémület lett úrrá. Úgy bámult a meztelenül mosolygó Burra, mintha ki tudja, micsoda szörnyűséget pillantott volna meg. S nem érzett magában semmit, csak mérhetetlen ürességet, vágyat egy szemernyi sem.

És Bur csak mosolygott, mosolygott, s a várakozás révületében észre sem vette, hogy jóval több idő múlt el kihasználatlanul, mint egyébként.

Ker Og igyekezett legyűrni a gombócot a torkán, és arra gondolt, hogy majd a megszokott, mechanikus mozdulatok egy csapásra feloldják a félelem gátlása alól. Nagyot nyelt, és pontosan ugyanúgy tett mindent, ahogy máskor szokott.

Aztán egyszerre csak hátravetette magát az ágyon, és a tenyerébe temette az arcát.

Bur pedig nem értett semmit az egészből. Mint ahogy azt sem tudta volna felfogni, hogy holnaptól kezdve mindenki a kezén jár majd a lába helyett, vagy hogy a Komplexum pékjei

nem sütnék többé kenyeret. Egyre csak mosolygott, és várt, és várt, és azt hitte, hogy csak álmodik, valami rossz álmot, amelytől a látható színház pszichoanalitikusa sem tudta megszabadítani.

Aztán egyszerre lehervadt arcáról a mosoly. Ráébredt, hogy ami történik vele, az nem álom, hanem valóság, mégpedig annak is a legszörnyűbb fajtája...

Automatikusan összeszorította a combjait, mint lánykorában, ha túlságosan rövid szoknyában siklóvonaton utazott, s szinte a bőrén érezte a férfiak lába közé fúródó pillantásait. Aztán valami megmagyarázhatatlan ösztönnek engedelmessé, szinte szégyellve pucérságát férje előtt, felkapta túll-ruháját, és hátat fordított Ker Ognak.

A csend súlyos volt és feszültséggel teli. Ker Og pedig nem moccant, csak feküdt mozdulatlanul, mint a halott...

S ahogy általában történni szokott, a sértett fél szólalt meg először, igazába vetett hittel, jogos szemrehányással a hangjában.

- Mi történt?

- Nem tudom - mondta az igazságnak megfelelően KerOg.

- Hogyhogy nem tudod?

- Nincs mit mondanom... Nem tudpm és kész.

Rövid ideig ismét fagyos csend takarta be őket, majd újra Bur volt az, aki megtörte a hallgatást. Határozott mozdulattal könyökére támaszkodott, felemelkedett és Ker Og felé fordult.

- Rendben van - mondta, és nyugalmat erőltetett magára. - Ha azt hiszed, hogy most a sértődöttem játszom, és nem kérdezek semmit, tévedsz... Egyszerűen jogom van tudni az igazságot, és meg is fogom tudni... A feleséged vagyok ! Először is vedd el a kezed az arcodról!

Ker Og sóhajtott és engedelmessé.

- Másodszor pedig, kérlek, légy őszinte... Semmi értelme a hallgatásnak vagy a hazudozásnak. Mondd el, hogy történhetett... Talán egy másik nő?

Ker Og vadul megrázta a fejét.

- Nincs senkim rajtad kívül... Bur felhúzta a szemöldökét.

- Akkor meg végképp nem értem.

- Én sem - mondta csüggedten Ker Og.

- De valami oka csak van... hiszen... ilyenek nem szabadna előfordulni!

Ker Og úgy találta, az lesz a legegyszerűbb, ha elmond mindent.

- Beteg vagyok - mondta végül.

Bur arca sárga lett, mint az óriási napé az égen.

- Beteg? - suttogta értetlenül. - Hiszen az lehetetlen...

- Márpedig beteg vagyok, és kész - mondta Ker Og szokatlanul keményen, és szinte örömmel töltötte el, hogy szenvedni látja Burt.

- De hiszen a gép azt dobta ki, hogy egészséges vagy, és az is maradsz.

- A gép sem lát a jövőbe - mondta Ker Og.

- De elemzi az adatokat. Egyszázszázrednyi csak a valószínűsége annak, hogy előre nem látható ok következtében...

- Akkor én vagyok ez a százszázrednyi lehetőség - mondta Ker Og furcsa büszkeséggel, amiért aztán később joggal tartotta magát hibbantnak. - Ker Og a százszázrednyi lehetőség!

S gonosz éllel a hangjában mesélte el ájulásait és rosszulleteit az elsőtől kezdve, amikor még arra gyanakodott, hogy bezabált az étkezébe, egészen az utolsóig, amikor is úgy összeverte a lábát, hogy most is telis-tele van kék foltokkal.

- De hiszen ez szörnyű! - suttogta Bur.

Ker Og széttárta a karját, már amennyire fektében tudta.

- Ez van - mondta bölcsen.

Most azonban Burt öntötte el a mérge, amiben nem elhanyagolható szerepet játszott fizikai kielégületlensége.

- Te becsaptál engem! - mondta metsző éllel. - Te aljasul átvertél engem!

Ker Ognak egyszerre elszállt a támadó kedve, és gyáván meghunyászkodott.

- Én? Mivel vertelek át, ha szabad kérdezni?

- Magaddal! Azzal, hogy egészséges vagy!

- Azzal nem én vertelek át, hanem a gép. Nem én húztam ki a kartonodat, hanem a gép dobta ki. Ezért csakis neki tehetsz szemrehányást!

- Akkor csaltál, amikor felvetted az adataidat a kartonra! - rikácsolta Bur, és gyönyörű arca eltorzult a dühtől.

- Az adataimat a bizottság vette kartonra - mondta reszkető hangon Ker Og. - A bizottságot pedig nem lehet átverni!

Ismét sokáig hallgattak a levegőbe meredve, s újra csak Bur volt az, aki megtörte a csendet.

- Rendben van - mondta, és szavaival ellentétben csupa remegés volt a hangja. - Bocsáss meg, nem akartalak megbántani. Talán nincs is akkora baj, hogy kivetközzünk magunkból.

Kiborultam, mert megszoktam... És nagyon hiányzik. És... Talán nincs is ok pánikra... Nem igaz?

Ker Og hallgatott.

- Talán csak valami érthetetlen, múltó jelenség az egész. Majd megkérdezek másokat is. Jó?

Ker Og még mindig hallgatott.

- A legfontosabb az, hogy feltétlenül el kell menned orvoshoz. Még ma. Illetve holnap reggel. Valami igen jó orvoshoz.

- A Nagytanács határozata alapján először csak a körzetihez mehetek - morogta Ker Og.

- Hát hányszor mondtam már neked, hogy szerezd meg a fokozatot... Akkor a legjobb kórházba is befeküdhetsz!

- Holnap elmegyek a körzetibe - mondta határozottan Ker Og.

- Rendben van - suttogta az asszony, és most ő temette tenyerébe az arcát. - Csak menj valahova... Menj...

Aztán végképp közéjük ereszkedett a csend. S ők ott feküdtek egymás mellett néhány ujjnyi távolságra, de mégis olyan messze, mint még soha életükben.

Közvetlenül reggeli után Ker Og betelefonált a könyvelőségre, úgy, hogy Bur is hallja.

Valami köznapi, gyanúra alkalmas semmiképpen nem adó okot hazudott a titkárnőnek, s megnyugtatta, hogy délután majd bemegy, aláírja, ha akad valami aláírnivaló...

Burnak délelőtt próbája volt a színházban, így aztán neki sem volt ideje sokáig töprengeni a törtéteken. Gyűrött, ideges arca azonban álmatlan éjszakáról árulkodott...

Ker Og összeszedte magát, és röviddel Bur távozása után elbandukolt a körzeti orvoshoz.

A barátságatlan, szürke falú épület omladozó vakolatával mindent ébresztett benne, csak bizalmat nem. Legszívesebben sarkon fordult és eltűnt volna az utca forgatagában.

Aztán az utolsó pillanatban mégis sikerült megálljt parancsolnia magának. Tudta, hogy mindenképpen be kell mennie, akár tetszik, akár nem, hiszen már igazán nem babra megy a játék. Egyáltalán nem csak magáról van szó, hanem elsősorban Burról. Ha nem nyeri vissza az egészségét igen hamar, biztosan elveszíti Burt. Mégpedig mindörökre.

A vizsgálóépület emeletein legalább a kétszerese tolongott annak a tömegnek, amelyre az épületet valaha tervezték. Fehér köpenyes, láthatóan idetartozó alkalmazottak futkároztak ide-oda a betegek között. A tömeg pedig csak hullámozott le-fel a lépcsőkön.

Ker Og megtörölte a homlokát, és gondolkozni próbált: "Az információs központnak valahol a földszinten kell lennie" - gondolta; legyalogolt hát két lépcsősoron, s hamarosan meg is találta az öblös torkú masinákat.

"Furcsa - töprengett Ker Og. - Ezek is inkább utcai mérlegekre hasonlítanak, mint információs berendezésekre... Na gyerünk! Próbáljuk ki, mit tudtok..." - ezzel fellépett az éppen

felszabaduló gépre, s belebámult az arcába ásitó fémtölcsérbe. A gép indítógombja valahol a padlót borító gumiszőnyeg alatt lehetett, mert alighogy rálépett, halk zümmögés hallatszott, és a tölcsérből monoton géphang bugyborékkolt elő:

- Itt a harmincnégyes információs egység beszél. Üdvözlöm. Parancsoljon.

- Beteg vagyok - mondta Ker Og a tölcsérbe, és elfintorította az arcát.

- Itt mindenki beteg - mondta rövid hallgatás után a gép.

- Orvosra van szükségem - mondta Ker Og, és érezte, hogy a gyomra idegesen megrázkódik.

- További információt kérek - hallatszott a gép monoton fahangja.

- Hát ki ad itt információt, te vagy én? - fakadt ki Ker Og, és legszívesebben beleköpött volna a fémtölcsérbe.

- További információt kérek - ismételte a gép, és nem reagált Ker Og kifakadására.

- Gyakran elájulok - mondta gyorsan Ker Og a tölcsérnek.

- További információt kérek! - sürgette a gép.

- Nem elég ez neked?

A gép hallgatott.

- Rendben van - s a könyvelő közel hajolt a tölcsérhez. - Nem tudok... - s megmondta, hogy mit.

- Első emelet kilenc - mondta a berendezés, majd gyorsan hozzátette: - részletes információt - kérek!

- Nyald ki... - vicsorította Ker Og a tölcsérbe, és mielőtt a gép még válaszolhatott volna, lelépett a szőnyegről.

Végigverekedte magát a zsúfolt folyosókon, sértéseket vágott zsebre azoktól, akiket meglökött vagy a lábukra lépett, ugyanakkor ő is bőven osztogatta választékos kifejezéseit másoknak, akik viszont az ő lábára tapostak, vagy. őt taszították oldalba. Körülbelül döntetlenre állhatott a mérkőzés Ker Og és a tömeg között, amikor megtalálta a kilences szobát.

Úgy tűnt, hogy itt kevesebb a beteg, mint másutt: még ülőhely is jutott neki az ajtó mellé rakott, fehérre festett padokon. Türelmesen elüldögélt hát, és visszagondolt a szörnyű tegnapi estére, amelyre tulajdonképpen nem is lett volna szabad gondolnia. Hiszen a sikertelenségélmény ugyanolyan nyomokat hagy az emberben, mint az ellentéte, s olyan gátláséródtményt épít ki magának, amit a Komplexum összes lélekgyógyásza sem tud majd lerombolni. Másra kell hát gondolnia, a fene egye meg!

Borús gondolataiban való pancsolása közben észre sem vette, hogy elfogyott előtte a sor, és csak a zár csattanására riadt fel. Bosszús öregasszony állt háttal a becsukott ajtónak, s ingerülten cibálta rojtos sálját a nyakán.

- Kóklerek ezek, nem orvosok... Érti? Annyit én is tudok, mint ezek... Érti? - s felháborodott s pillantását Ker Ogra szegezte.

Ker Og lesunyta a fejét, mintha a vénasszony azzal vádolta volna, hogy ő is ezek közé a "kóklerek" közé tartozik.

- Már harmadszor vagyok itt, s ez az ütődött egyre csak azt hajtogatja, hogy "pihennie kell, kedveském, sok séta a szabad levegőn, semmi idegesség... Csak a nyugalom segít, kedveském." Phú! A lábam meg csak fáj, majd kiszakad. Hogy az istenbe sétáljak fájós lábbal a szabad levegőn? Azt mondaná meg ez a hülye!

Aztán még egyszer Ker Ogra nézett, megrántotta a sálját, és dühösen elvágatott.

- Maga következik - morogta egy szemben ülő Ker Og-nak, és csontos ujjával feléje mutatott.

- Maga következik, hé! Ott az ajtó mellett!

Ker Og felemelkedett, az ajtóhoz ment, bekopogott, majd amikor belülről semmi hang sem hallatszott, lenyomta a kilincset. Aztán köszönésfélét morgott, s máris ott toporgott a küszöbön túl, egy fityulás, szigorú képű asszisztensnő előtt. A nő szorgalmasan jegyezgetett valamit apró füzetecskéjébe, majd felnézett, és csak annyit mondott:

- Ruhatár!

- Tessék? - kérdezte Ker Og ijedten.

- A felsőkabátot a ruhatárban kell leadni. Úgyis zsúfolva vagyunk...

- Bocsánat - morogta Ker Og -, én...

- Ki is van írva. Lenn, a bejáratnál.

- Bocsánat - mondta még egyszer Ker Og, s félig hátrafordult, hogy az ajtó felé induljon.

Az asszisztensnő azonban egy jóindulatú gesztussal megállította. - Most már maradjon! Csak miheztartás végett... Ott a fogas!

Ker Og érezte, hogy homlokán verejtékcseppek bújnak elő, s lassan, de biztosan hízni kezdenek. S azt is észrevette, hogy monoton makacssággal egyre ezt mondogatja magában: "Ó, hogy a fene egye meg... Ó, hogy a fene egye meg..."

De hogy kit vagy mit egyen meg a fene, egyelőre nem derült ki.

Az asszisztensnő felvette személyi adatait, kioktatta, hogy lakása helyrajzi számát fejből illene tudnia, azonosítási igazolványának tizenhét jegyű számával együtt. Valamint szerinte túl melegen van öltözve a kedves beteg, ha aztán kimegy a szabadba, kész a megfázás satöbbi. Mire Ker Og átszédelgett a másik szobába, ahol az orvos üldögélt, a homlokán megtelepedett verejtékcseppek már szép kövérré híztak.

- Üljön csak le, kedveském - motyogta a jóindulatú, kopasz, öreg doktor, és az asztala melletti székre mutatott.

- Hát akkor lássuk csak... Mi is a panasz?

Ker Og igyekezett kevés szóval, a lényegre szorítkozva elmondani rosszulletei és ájulásai szimptomáit. Amíg beszélt, az öreg orvos a kezében forgatott toll nyelét bámulta, a füle végét mozgatta, s Ker Og esküdni, mert volna, hogy egészen másutt jár az esze, és a felét sem hallja szabatos előadásának. Amikor befejezte, nagyot sóhajtott, és a legszívesebben felállt volna, hogy faképnél hagyja az öreget azzal a barátságatlan nőszeméllyel együtt.

Akkor az öreg is sóhajtott, és ráemelte fáradt, megnyugtató tekintetét.

- Tudja, kedveském - mondta öreges jóindulattal -, ez a rohanó kor, az élettempó... Ettől van minden. Most majd felírok valamit... Valami nagyon hasznosat. Valami nagyon hatásosat. Így ni. Csak hát meg kell mondanom őszintén, hogy ez önmagában véve még nem sok... Ehhez még más is kell. Pihennie kell, kedveském. Sok séta a szabad levegőn. Semmi idegesség... Úgy bizony, kedveském...

Már lefelé haladt a lépcsőn, amikor eszébe jutott valami, és hangosan elnevette magát. S nem törődve a feléje forduló megbotránkozott arcokkal, addig nevetgélt, amíg csak le nem ért az utcai kapuig. Az jutott eszébe ugyanis, hogy ő is, akárcsak korábban a fájós lábú öregasszony, alaposan bevágta maga mögött az ajtót.

A körzeti rendelés utáni harmadik ájulása és második sikertelen kísérlete után került sor a végzetes beszélgetésre Bural. Mert a lelkiismeretesen beszédett gyógyszerek ellenére kétszer ájult el rövidebb idő alatt; egyszer a munkahelyén, egyszer pedig az utcán. S most, a változatosság kedvéért nem a lábát vagy a hátát verte vagy horzsolta le, hanem a fejét.

A második sikertelen kísérlet alkalmával is Bur volt a kezdeményező fél. Pontosabban csak ennél, hiszen először aligha lehetett különösebb kezdeményezésről beszélni: csak azt tette, amit mindig is szokott.

Erre a másodikra azonban gondosan felkészült. Hogy maga tervelte-e ki a dolgot, vagy pedig mástól kért tanácsot, Ker Og nem tudhatta, bár később ez utóbbi lehetőségre gyanakodott. Nem tartotta ugyanis valószínűnek, hogy annyi lelemény szorult volna a feleségébe, mint ahogyan ezt az estét megrendezte.

Mondhatni, pontosan megírt forgatókönyv szerint zajlottak az események. Könnyű, de tartalmas vacsora, semmitmondó beszélgetés, később félhomály s gondosan kimunkált éjszakai smink. Aztán még soha nem látott, új tüllruha, amely, ha lehetséges, még ritkább szövésű, és ennek megfelelően sokkal átlátszóbb is volt, mint az eddigiek.

S Bur is csodálatosan lelkesnek mutatkozott ezen az éjszakán. Ker Og úgy érezte, hogy még-a félhalottak is magukhoz tértek volna a könnyű kéz simogatása, még hozzá anatómiai pontosságú simogatása nyomán. Így érezte, és mégsem történt semmi.

S talán Bur türelméből még tovább is tartott volna a megalázó színjáték, ha ő maga nem vetett volna véget az egésznek.

- Elég! - mondta rekedten, és eltolta Bur kezét. - Hagyj... Nem érted, hogy elég!

Bur elhúzta a kezét, felült az ágyon és száraz, tárgyilagos hangon megszólalt:

- Hát ez nem megy... Aztán később:

- Undorodom magamtól is, de leginkább tőled... Mert arra kényszerítesz, hogy olyat tegyek, amit soha, de soha nem tudok majd megbocsátani magamnak.

A felesége sírva fakadt, rövid ideig zokogott, majd amikor magához tért, ismét tárgyilagos volt, mint egy falra ragasztott hirdetés.

- Rendben van - mondta. - Akkor hát öntsünk tiszta vizet a pohárba. - öntsünk - bólintott mindenbe belefáradva Ker Og.

- Hallgass ide! Vedd tudomásul, hogy semmit nem akarok, csak normálisan élni. Érted?

Normálisan! Úgy, ahogy más egészséges asszonyok, úgy, amihez jogom van. Jogom! Semmit nem kívánok, csak ezt. Jogot az egészséges élethez. Soha nem is akartam mást. Normálisan dolgozni, normálisan élni, normálisan szeretni... Érted? Mindent úgy, ahogy a többiek, az egészségesek. Vedd tudomásul... eh! Hiszen úgyis tudod! Én lánykoromban sem kerestem kalandokat... Azóta sem. S amikor a gép kidobta a kartonomat, belenyugodtam. Kész.

Normális élet egy normális férfival: mindig is ezt akartam... Most azonban mondd meg, hol itt a normális élet? Ez? Ez az undor?

Kicsit várt, s amikor Ker Og továbbra is hallgatott, folytatta:

- Átvertél... Pizokul átvertél! Odadobtam magam neked, s aztán most megnézhetem magam!

- Én vertelek át? - kérdezte némiképpen felháborodva Ker Og. - Hát én dobtam ki a kartonodat a zsebemből, vagy a gép? He?

- Akkor átverted a gépet is!

- A gépet nem lehet átverni... Te örült vagy!

- Nem tudom - mondta az asszony jéghidegen. - Lehet, hogy valóban örült vagyok, de te sem vagy normális. Akárki is a hibás, nekem ebből elegendő volt. Én normálisan akarok élni egy normális férfival!

Ker Og keserűen felkacagott. S olyat mondott, aminek egyáltalán nem is volt semmi értelme.

- Hát csak ennyi kötött össze bennünket?

Bur nem értette egészen a kérdést.

- Csak ennyi? Hát mi még? Én betartottam az egyezséget! Én szemernyit sem változtam azóta. Most is megfelelek mindenben a kartonnak... Te azonban megváltoztál, más vagy mint a kartonon, s ezzel megszegted az egyezséget! Ezért aztán alaposan megváltozott a helyzet is. Nem?

Ker Og kénytelen volt beismerni, hogy a feleségének igaza van. Mi a fenére is gondolhatott az előbb?

- Ezért aztán vagy visszaáll az eredeti állapot, vagy... vagy... igen. Kérem, hogy kontrollálják a kartonjainkat. A jelenlegi állapotnak megfelelően vegyenek fel új kartont rólunk, táplálják be a gépbe, s ejtsék meg ismét a próbát. És ha a gép nem úgy dönt, mint régen, kérem, hogy bontsák fel a házasságunkat. Remélem, nem találsz semmi kivétlivalót a döntésemnél?

Persze hogy nem talált. Mit is találhatott volna?

- Addig azonban még várok - mondta az asszony nagylelkűen. - Ne mondd, hogy egyszerre elfelejtettem a szépet, és hogy nem emlékezem a múltira. Még várok. Mondjuk három időszakot... Addig nem nyúlok hozzád, és nem is türelmetlenkedem. És más sem kell addig. Nem kell félned, hogy szegényt hozok a nevedre. Hátha rendbe jönnek a dolgok, és

elfelejtünk mindent. Hátha.

- De mit tegyek? - kérdezte csüggedten Ker Og.

- Ez a te dolgod - mondta nyugodtan az asszony. - Vannak rendelők, vannak kórházak, kutatóintézetek és még mit tudom én, micsodák... A Komplexum minden polgára számára mindez ingyenes. Tégy, amit akarsz. És hogy ne csak magad sajnáld, most ünnepélyesen bejelentem, hogy én is pokolian szenvedek. S bárhogyan is alakuljanak a dolgok, én is keserűen gondolok majd vissza erre a három időszakra. Ha ugyan nem kerülök még idő előtt elmeegógyintézetbe!

A véletlen aztán, mint már annyi kényes és kilátástalan helyzetben, most is közbelépett. Méghozzá egy kiadós, hosszan tartó ájulás formájában. A rosszullét és a vele járó összeesés még nem is lett volna különösebben tragikus - ezekhez Ker Og már kezdett hozzászokni -, azonban éppen az időszak végi nagy értekezleten történt, a Hivatal legfőbb vezetőinek jelenlétében. Ez aztán egyszerre kiegyenesítette a kuszált vonalakat. Az eddig csak ványadtan és összevissza keringő mendemondák kimúltak, s helyükbe a bizonyosság lépett: Ker Og, a könyvelőség vezetője beteg, és sürgős kezelésre van szüksége. A rosszindulatú pletykák, titokzatoskodó suttyogások helyére a segíteni akarás került, s még azok is nyomban megbocsátottak mindent, és kizárólag a betegség számlájára írták sérelmüket, akiket az utóbbi időben Ker Og megbántott. Amikor másnap, az ájulását követő napon, a Titkár magához hívatta, könnyűnek érezte magát, mint aki túl van egy nehéz döntésen, bár az ügy végső kimenetelével még nincs egészen tisztában.

A Titkár fiatal ember volt, művelt és jóindulatú. S ami a fő, igyekezett leplezni kíváncsiságát, és nem erőltetett magára különösebb szánalmat vagy együttérzést. Ugyanakkor nem akarta jópofáskodással sem felvidítani a beteget.

- Nézze, kérem - mondta azonnal a tárgyira térve -, elismerem, hogy bennünket is... hm... bizonyos felelősség terhel a maga dolgában. Nem, ne is tiltakozzék - emelte fel az ujját és a szemöldökét -, felelősség terhel és kész. Kötelességünk lett volna jobban törődni magával. Ezt munkája, hangsúlyozom, kiváló munkája miatt joggal el is várhatta volna tőlünk. De levontuk a megfelelő tanulságokat... kétségtelenül levontuk...

"Mi a fene lehet ez a levont tanulság? - hökkent meg Ker Og. - Csak nem rúgnak ki az utcára, mert megbetegedtem?"

- Egyszóval - folytatta a Titkár, és összedörzsölte a tenyerét - ön felhívta a figyelmünket bizonyos... hm... mulasztásunkra, és ezért akárhogyan is van, hálásak vagyunk magának.

"Hogy a fene egye meg - gondolta Ker Og -, tesztek én a hálátokra... Bárcsak lennék egészséges... Szóval kirúgsz, te bürokrata, vagy nem?"

- Nos, hát a vezetőség a következőket határozta el: először is, elismeri a maga igen kiváló, hangsúlyozom, igen kiváló munkáját, de egyelőre... saját, hangsúlyozom, saját érdekében, felfüggesztjük munkája alól.

"Kirúgott" - bölintott lélekben Ker Og.

- Mondanom sem kell, teljes fizetéssel. Sőt. A vezetőség határozata értelmében teljes gyógyulásáig, illetve... vagyis... egyszóval húsz százalékkal felemeli a fizetését.

"Szóval addig, ameddig fel nem dobom a talpam..." - mosolyodott el magában keserűen a könyvelő.

- Azonkívül... Mondjuk, ez a maga számára most nem a legfontosabb, de okulva a dolgon... hm... a vezetőség a jövőben minden alkalmazottja számára bevezeti az időszakosan kötelező orvosi kontrollvizsgálatokat.

"Becsínáltatok, mi, hogy ragályos a nyavalyám, és a gatyátokat ráfizetitek a betegekre?" - fordult meg a kárörvendő gondolat Ker Og fejében.

- Ezenkívül... Igen. Ez a fő az ön számára - kotorászni kezdett az asztalán halomba rakott papírlapok között. - A vezetőség szerzett magának egy beutalót... illetve igényelt egyet a Komplexum Hármaskísérleti Kivizsgáló Intézetébe. Ott a legjobb kezekben lesz. Ott még a

halottakat is feltámasztják.

Erőltetetten elmosolyodott, felállt, és a kezét nyújtotta Ker Ognak.

- Ha valamire szüksége lenne, csak... hiszen úgyis tudja. És ne feledje átadni üdvözetem a feleségének. A minap is csodálatos volt. Tudja, abban a... hm... fekete kosztümös darabban... A viszontlátásra...!

"Hátha még túllben látnád" - mosolyodott el keserűen Ker Og, s a beutalóval a kezében visszaballagott a szobájába.

A Hármas Kísérleti Kivizsgáló Intézet talán csak annyiban ütött el a többi kórháztól - bár Ker Og erről személyesen még sohasem győződött meg, lévén az utóbbi időkig teljesen egészséges -, hogy több volt benne a műszer, lelkiismeretesebb a személyzet, s a betegeket tulajdonképpen nem is betegnek, hanem kísérleti alanynak tekintették. S Ker Og hamarosan a saját bőrén is érezhette, hogy mekkora különbség van a kettő között.

- Tudja, kérem - mesélte szobatársa, a fejfájós akadémikus -, ha valaki beteg, akkor csak a szent természet kezében van. Én mondom magának, a természettudós. Nem hiszi? Figyeljen csak ide... Mi az orvos logikája? He? Hát a következő... A kórházba betegeket hoznak be. Ezek bizonyos százaléka meggyógyul, bizonyos százaléka nem. Meghal és pont. A százalékok helyvel-közzel ingadoznak ugyan, de a lényeg változatlan. Ez a két csoport van, több nincs. Gyógyultak és halottak. Most tekintsünk el azoktól, akik visszatérnek később, és akkor vagy ebbe, vagy abba a csoportba kerülnek. Ők csak haladékat kaptak, de a beosztásuk alól nem tudnak kibújni.

"Egyen meg a...! - gondolta Ker Og az ágyán fekve, de kénytelen volt bevallani magának, hogy érdeklí az akadémikus fejtegetése.

- Nahát - folytatta az akadémikus -, maga a Kórházban csak egy darab, egy érdektelen tárgy, amely vagy ebbe, vagy abba a csoportba kerül. S még az a veszély sem fenyeget senkit, hogy annak az esetleges tévedésnek vagy hanyagságnak, vagy egyszerűen a lelkesedés és a lelemény hiányának, amelynek következtében maga a halottak amúgy sem csekély számát szaporítja, valamiféle különösebb következménye lesz: mondjuk, feltűnik majd valakinek, hogy maga... X. Y. elhunyt... Hehehe. Hát erről ne is álmodjon! De ne ám! Maga csak egy tízezrelék egy óriási tételeket tartalmazó statisztikában, s ha meghal, pedig gondosabb kezeléssel esetleg megmenthették volna, a kutya sem ugat maga után. A betegek egy részének az a dolga, hogy meghaljon. Maga ebbe az egy részbe került bele, ezért vagy azért, az most mindegy, beteljesedett az elvárás magával szemben, nincs más hátra, mint hogy eltakarítsák a roncsokat... Érti, mire gondolok?

- Hát úgy nagyjából...

- A kórházba úgy viszik a beteget, hogy ha szerencséje van, a saját lábán kijön. Ha nincs, bennmarad, vagy elpatkol. S ha meghal, az ugyanolyan természetes, mintha meggyógyul. Ott nincs egyén. Csak statisztika. Darab, darab!

- Na és itt? - kérdezte nem túl nagy örömmel Ker Og.

- Óh, itt egészen más - mondta az akadémikus, és elmosolyodott. - Itt nem a százalék a fontos, a statisztika, hanem az egyén. Itt maga kísérleti alany. Magának olyasvalamije van, ami másnak nincs. Mármost a betegsége. Ez a valami itt igen ritka kincs!

- Én szívesen lemondanék róla...

- Hát hogyne. De nem lehet. Szóval, folytatom. Maga itt egyedi darab. Nem a százezer tüdőbeteg közül egy, hanem maga Ker Og, akinek valamije van... S ezeket érdeklí, hogy mi az ördöge van magának. Érti már? Felfektették a kartotékját, kijelölték a kutatócsoportot, amelynek a témája maga... és senki más, csak maga! Vizsgálják magát, kutatják magát, és aztán könyveket meg disszertációt írnak magáról! Érti, ugye? De ha maga, tegyük fel, meghal, megfosztja őket egy roppant érdekes témától, írhatnak új disszertációt, eldobhatják a félig kidolgozott kézírataikat, s a titok örökre vagy legalábbis sokáig titok marad. És hogy maga életben maradjon, ez már nemcsak az ön érdeke, mint a kórházban. Itt egy dolgos közösség

érdeke fűződik a maga életéhez. Ezért aztán ez a közösség úgy vigyáz magára, mint a hímes tojásra, s mindent megtesz, hogy életben tartsa. Hát nem jó érzés ez, mondja?

Ker Ognak éppen drótok és kapcsolók burjánzó összevisszasága borította a fejét, amikor Bur először meglátogatta. Ágyban feküdt, mivel szigorúan megtiltották neki, hogy a legújabb kísérlet tartama alatt mozgásával energiát pocsékoljon. Ott gubbasztott hát az ágyban, fején drótgubanccal, amikor Bur beosont a szobába.

Ker Ognak a torkában dobogott a szíve, amikor meglátta az asszonyt. S bár igyekezett, hogy ne gondoljon semmi ostobaságra, megdöbbenette Bur arcának simasága, mozdulatainak harmonikus ruganyossága, s szinte bizonyosságként hasított belé a gondolat, hogy Bur nem tartotta be a szavát. Igazán nem úgy néz ki, mint aki pokolian szenved...

Bur virágot hozott meg befőttet. Azonkívül néhány kósza hírt érdektelen ismerősökről - ez előrelépett, az elutazott a Komplexumból -, egy új darab próbájáról; és pár ugyancsak érdektelen színházi pletykát.

Maguk is csodálkoztak rajta, hogy mennyire nincs semmi mondanivalójuk egymásnak. Ker Og érezte, hogy Bur minden mozdulatára felkúszik torkában az idegesség, s tulajdonképpen szégyellte is a drótokat a fején, bár az utóbbi időben már azt hitte, hogy örökre megszabadult mindenféle szégyenérzettől. A legszívesebben elküldte volna Burt, de az akadémikus miatt nem merte... Ha ez a locsifecsi rájön a dolgokra, nem lesz tőle nyugovása. Beszélni pedig a viláért sem akart legbensőbb magánügyeiről alkalmi ismerősének.

Azért meg kell hagyni, az akadémikus jól nevelt volt. Érzékenyen szimatoló orrával talán megérezhette a szobában villódzó feszültséget, mert mulatságos meghajtással kezét csókolta Burnak, és kicsoszogott a folyosóra. Így aztán kettesben maradtak.

- Tehát? - kérdezte a vendéglátó jogán Ker Og.

- Két időszak eltelt - mondta az asszony, mintegy mellékesen.

- Akkor van még egy időszakod - felelte nyugodtan a beteg.

- A fizetésed rendesen kapom - mondta Bur.

- Ha akarod, felmentelek a hátralevő időszak alól - mondta Ker Og, aki már mindenben megállapodott magával. - Megírom a hozzájárulásomat az új karton felvételéhez. Ennyivel igazán tartozom neked...

Az asszony elfordult, felállt, az ablakhoz lépett, és kibámult a kertbe.

- Nem lehet - mondta rövid hallgatás után. Ker Og azt hitte, rosszul hall.

- Mit nem lehet?

- Új kartont felvenni.

- Hogyhogya nem lehet?

- Nem lehet és kész... Hát nem érted?

Ker Og szíve óriásit dobbant, és ismeretlen melegség öntötte el a bensejét. Bur tehát így is vállalja, betegen!

- Miért nem lehet? - kérdezte halkan.

Bur visszafordult, és szemét összehúzáva Ker Ogra nézett.

- Mert nem lehet. A Nagytanács határozata... Aki kísérleti intézetbe került, annak sérthetetlen a kartonja. Nem lehet semmit változtatni rajta, amíg... érted már? - egyszerre könnyek csillogtak a szemében, s lecsorogtak a szeme sarkán át.

Ker Og érezte, hogy szíve trópusi klímája megszűnik, és ismét visszatér az éppen csak tovacsusszant jégkorszak.

- Folytasd - mondta száraz fahangon.

- Te most kísérleti megfigyelés alatt állsz. A kartonfelvételnek nincs semmi értelme, hiszen az adatok rövid idő alatt is jelentősen megváltozhatnak. Tehát hiába adok én neked határidőket, és hiába vagy nagylelkű. Nincs semmi, de semmi értelme...

- Szóval, azt jelenti...

- Nemcsak azt - mondta könnyes arccal, leplezetlen gyűlölettel hangjában az asszony -,

nemcsak azt, hogy addig nem tehetek semmit, amíg megfigyelés vagy kísérletezés, vagy mit tudom én, mi alatt állsz, nem válhatok el tőled... Óh, ez a legkevesebb!

- És mi az, ami ennél több? - kérdezte szinte kíváncsian KerOg.

Az asszony megtörölte az arcát zsebkendőjével.

- Rab vagyok. Börtönbe vagyok zárva. A Nagytanács határozata.

- Ezt nem értem - fakadt ki KerOg. - Én esküszöm, hogy...

- Nem is mondta senki - szakította félbe Bur. - Legalábbis közvetlenül, nem vagy ebben hibás...

- Hát akkor?

- A Nagytanács határozata... Úgy látszik, olyan a betegséged, hogy fontosabb... igen, fontosabb, mint egy szerencsétlen, hülye, átvert feleség élete. A Nagytanács utasítására figyelik minden lépésemet. Hátha a környezeted az oka betegségednek. Érted, hátha én?

- De hát ez ostobaság!

- Az most mindegy... A lényeg az, hogy nem tehetek semmit. Ki feküdne le velem ezek után? És hogy tudnék lefeküdni bárkivel is, amikor tudom, hogy minden mozdulatomat látják, minden suttogásomat hallják... Hiszen már létezni is alig tudok.

- De hát ezt én nem akartam! Majd szólok és követelem...

- Ostoba vagy - mondta az asszony. - Csak nem gondolod, hogy a Nagytanács tekintetbe veszi a nyavalygásaidat? Te már nem KerOg, a főkönyvelő vagy, hanem egy fontos kísérlet alánya. Ki tudja, hátha ezen a vizsgálaton múlik az egész Komplexum biztonsága...

- Akkor hát mit tehetek? Mondd, és én bármit megteszek. Hiszen ennyivel igazán tartozom neked.

Bur ismét az ablakhoz lépett, és kibámult az udvarra.

- Két dolgot tehetsz - mondta, és most nem fordult vissza KerOg felé.

- Éspedig?

- Igyekszel minél előbb meggyógyulni... KerOg keserűen felnevetett.

- Azt hiszed, ez rajtam múlik? Hogy szórakozásból fekszem itt ezzel a halom dróttal a fejemen? Mi a fenét tegyek a gyógyulásomért, mint hogy nyugodtan elviselek mindent? Értsd meg, hogy tehetetlen vagyok!

- Nem vagy tehetetlen!

- De hát mit tehetek?

- A gyógyulás csak az egyik megoldás... KerOgban elakadt a lélegzet.

- Úgy érted, hogy... hogy... zárjam le a kísérletet? Szóval ez a másik megoldás! Hogy öljem meg magam, hogy te megszabadulhass tőlem és a Nagytanács kémeitől... Ez?!

Bur visszafordult az ablaktól, az ágyhoz lépett, felvette kezításkáját, s mielőtt még kiment volna az ajtón, szabad kezével megigazította a takarót férje testén.

- Te mondtad, nem én - mondta egyszerűen, és elhagyta a szobát.

KerOg valóban nem sokat tehetett. Bármennyire is leszámolt mindennel, ami a kinti világot, azt a másikat, az egészségesek világát jelentette, mégis, esze ágában sem volt, hogy öngyilkos legyen.

"Hohó - gondolta magában, a - játszmának még nincs vége! Még nem ütöttemeg a halál a bankot! Igaz, hogy, egyelőre az ászok az ő kezében, Vannak, de még ezek is kijöhetnek valami tromffal." S "ezek" alatt természetesen a kutatóintézet vele foglalkozó munkatársait értette.

Bur pedig nem látogatta meg többé. S a párnák, üvegek és drótok között egyre inkább úgy tűnt, mintha itt született volna ebben a szobában, egész életét itt töltötte volna a fejfájós akadémikus társaságában, és Bur, valamint a kinti világ csak álom, esetleg sóvárgó fantáziájának a bomlásterméke.

Azért pontosan tudta, hogy négy időszak múlt el azóta, mióta beutalták az intézetbe. Tehát eggyel több, amennyi türelmi időt Bur kirótt magára. Vajon sikerült-e kijátszania a

Nagytanács ügynökeinek éberségét, és jóllakatnia szerelemre éhes testét?

Amikor ilyesmikre gondolt, már az érverése sem lett gyorsabb, amit különben állandóan ellenőrizni tudott egy karjára csatolt csinos kis műszeren. Vagy tényleg elszakadt minden szál, ami valaha is a feleségéhez kötötte?

A négy időszak alatt folytatódtak rosszulletei és ájulásai. És mintha a közöttük levő nyugodt intervallumok rövidültek volna...

Éppen délutáni álmát aludta, s valami olyasmit álmodhatott, hogy engedve Bur kívánságának, öngyilkos lett: felakasztotta magát drótjaival az ablakkilincsre, csak aztán leszakadt, vagy mi a fene... Nagyon részletesen azért nem emlékezett vissza az álomra, s tulajdonképpen hálás is volt, hogy a nővér felébresztette.

- Hogy van? - kérdezte a szőke lány, miközben gyors, rutinos mozdulatokkal kibontotta a drótok hálójából.

- Kösz az ébresztést - mondta Ker Og.

- Elég erősnek érzi magát? - faggatta a szőkeség, és kutatóan végignézett rajta, jobban mondva azon, ami a paplan alól kilátszott belőle.

- Ha arra gondol... - kezdte Ker Og, majd hirtelen elhallgatott. "Jóisten... - gondolta. - Megőrülök... Már én is kezdem ezeket az otromba kórházi tréfákat..." - Bocsásson meg - mondta.

- Van ereje vagy inkább kedve beszélgetni? - kérdezte változatlanul szenvtelen arccal a lány.

- Természetesen.

- Akkor jelenteni fogom. Kérem, pihenjen... - s zajtalanul kiment a szobából.

S ami ezután következett, élete legfontosabb szakasza lett, talán a születését kivéve; emellett jelentőségében eltörpült minden, amit eddig egyáltalán megélt.

A szőke nővér rövid idő múltán visszatért, ismét kutató pillantással végignézett rajta, majd halkán, hogy az enyhén horkoló akademikust fel ne ébressze, beszélni kezdett.

- Konzíliumot hívtak össze az ügyében... Néhány kutató és orvos beszélni akar magával. De nem itt, hanem az igazgató szobájában. Ha nem esik neheze a mozgás, felkísérem...

Ker Og úgy érezte, hogy akaratától függetlenül megindulnak a végtagjai.

- Miért esne nehezemre? - kérdezte.

- Jöjjön, kérem - mondta a lány, és most először rámosolygott. S a mosolyában Ker Og semmi mást nem tudott felfedezni, csak mérhetetlen rokonszenvet és segíteni akarást.

A konzílium első pillantásra inkább bírósági tárgyalásnak tűnt, mint orvosi tanácskozásnak. Meglepően sokan ülték körbe a kerek, kis asztalt, s süppedtek szinte, fejük búbjáig a puha fotelekbe, amikor Ker Og belépett a szobába, amelynek ajtaján vastag, fekete üvegre festve, arany betűkkel az "igazgató" felirat büszkélkedett.

A lány észrevétlenül eltűnt mögüle, ő pedig zavartan, alig valamivel a küszöbön túl megállt. Jöttére valamennyien felemelték a fejüket, rápillantottak, majd néhányan felálltak, s fejüket lehajtva vagy éppen megbiccentve kisiklottak mellette az ajtón. Csak hárman maradtak a fotelekben, amikor az ajtó csattanását meghallotta maga mögött.

Magas, sovány, idősebb, enyhén kopaszodó férfi emelkedett fel, s feléje nyújtotta a kezét.

- Erre, erre, Ker Og úr - mondta, és az egyik üres fotelre mutatott.

Ker Og megkerülte az asztalt, köszönésfélét mormolt, és leült. Szinte azonnal belé is süppedt a puha párnákba, úgy, hogy tornásznia kellett a lábával, hogy egyenesbe hozza magát.

- Én vagyok az igazgató - mondta a sovány férfi, és az asztalra tette a kezét.

Ker Og szóltalanul bólintott.

- Ezek itt pedig a munkatársaim: Ziar kisasszony és Hek úr... így ni. Hát akkor ezen túl is lennénk. Most már nem csak mi tudunk magáról egyet-mást, hanem maga is mirólunk. Bár elismerem, hogy az arány még mindig erősen túlzott... mármint a mi javunkra. De hát igyekszünk ezen is segíteni - mosolyodott el.

Nem tudni, miért, Ker Og, bár mondhatni hivatalból utált minden igazgatót, szimpatikusnak

találta a beszélőt.

- Nos hát... Azért kértük ide, mert beszélni szeretnénk önnel. És itt zavartalanabban lehet, mint a kórteremben. A nővér azt mondta, hogy fizikailag jól érzi magát.

- Természetesen - mondta gyorsan Ker Og.

- Akkor rendben van. Kérem, figyeljen ránk! Tulajdonképpen komoly dolgokról lesz szó. Mondhatnám, életbevágóan komoly dolgokról... Úgy érzi, hogy kész egy ilyen beszélgetésre?

- Úgy érzem, igen - mondta nyugtalanul a könyvelő.

- Akkor hát ne is húzzuk a dolgot. Arról bizonyára tud, hogy amióta bejött hozzánk az ismert szimptomákkal, magára állítottunk egy kutatócsoportot, hiszen nem rutinbetegség a magáé.

Különbözően ezért is került ide, és nem egy kórházba. Jelenlevő munkatársaim egyébként a kutatócsoport tagjai... Akik magát kezelték, illetve akikkel eddig találkozott, csak

rutinvizsgálatokat végeztek. Most pedig Ziar kisasszonyé a szó. Kérem, hallgassa meg... és, nos igen, akkor is válaszoljon a kérdéseire, ha látszólag nincs sok értelmük. Ugye, megteszi?

- Természetesen - mondta, már ki tudja, hányadszor, Ker Og, és furcsa gyanú lopkodott a szívébe: "Csak nem hiszik rólam, hogy dilis vagyok? Vagy... tulajdonképpen nem vagyok én dilis...?"

Ziar kisasszony legalább annyira szép nő volt, mint Bur, talán valamivel még szebb is. S ez a plusz Burral szemben alighanem a szeme volt. Tűnődő, okos, produktív szem, ahogy ezt később Ker Og megfogalmazta magában. Buré pedig improduktív... Csak az látszott benne, amit Bur láttatni akart, ebben pedig valami más. Valami, ami nem volt közvetlen kapcsolatban a szemek gazdájának akaratával.

Ziar kisasszony elmosolyodott, megcsodált szemei azonban komolyak maradtak.

- Hát akkor essünk neki... Mondja, kérem, ismeri maga a xir bogarakat?

Ker Ogot annyira váratlanul érte a kérdés, hogy szinte eltátotta a száját.

- Miket? - kérdezte, és önkéntelenül is közelebb hajolt a kisasszonyhoz.

- A xir bogarakat...

- Igen... illetve nem... illetve, gyermekkoromban láttam, és... de...

- Hogy mi köze van, ugye, a xir bogaraknak az ön betegségéhez... Hát közvetlenül semmi. Én egyébként rovarokkal dolgozom, és bizonyos elképzelések kapcsán kerültem be a kutatócsoportba, amely önnel foglalkozik.

- Értem - mondta Ker Og, pedig végképp nem értett semmit.

- Tehát a xir bogarak. Ártalmatlan lények, nem?

Ker Og nem válaszolt. Mit is válaszolhatott volna? Hogy ő a maga részéről utálja a bogarakat, akár ártalmatlanok, akár nem? Hogy már gyermekkorában is utálta őket, és ezeket a barna hátú xireket is? Csípni azt valóban nem tudnak, de azért... És tényleg, végül is mi a fene köze van a betegségének a xirekhez? Csak nem ezek terjesztenek valamit? De hiszen itt a városban, gyermekkor óta egy darabot sem látott belőlük. Sőt. Azt olvasta, hogy már vidéken is kivesznek a környezetszennyezés miatt.

- Nos, valóban. A xirek igen békés rovarok... Nem támadó szelleműek, igaz, nincs is mivel. Nincs fullánkjuk, sem foguk, semmijük. Csak úgy csócsálják a leveleket. Egyszóval nem agresszívok. Érti, ugye?

- Hát persze - mondta Ker Og.

- Valami azonban feltűnt nekünk, illetve nekem, aki a xirek társadalmával foglalkozom...

Mert ez egy jól szervezett társadalom. Vannak katonáik, rendőreik, dolgozóik, uralkodó osztályuk, amit csak akar. Ennek ellenére, mi, a xirek kutatói, feltártunk egy sor érdekes és tulajdonképpen megmagyarázhatatlan jelenséget velük kapcsolatban. Gondolom, ezekről nem hallott.

- Nem - ismerte be Ker Og.

- A xirek - folytatta a kutatónő -, mint már mondtam, igen békés, mondhatni, értelmes lények. Vérükben van a kollektivitás. Bizonyos tevékenységeket felosztanak egymás között, s

ki-ki végzi a maga munkáját. Érdekes, nem?

- Az - hagyta rá Ker Og.

- Néha azonban megmagyarázhatatlan jelenség üti fel a fejét közöttük. Ismeretlen okból néhányukban fellép valamiféle agresszivitás, otthagynak csapat-papot, munkát, családot, mindent, és egymásnak esnek. Csak úgy, ismeretlen okból, ismeretlen célokért. Sokszor meg is ölik egymást, s bár szűrni vagy tépni nem tudnak, elég nagy szájuk van, és kitépik a másik torkát, vagy inkább kiszívják a másik testéből.

Ker Og összerázkódott.

Az orvosnő, ügyet sem vetve Ker Og undorára, tovább beszélt.

- Azt is megállapítottuk, hogy a párválasztásnak... mondjuk így, a szexualitásnak nincs köze ehhez a váratlanul fellépő jelenséghez. Fogalmunk sincs, hogy mi okozza. Ezt őszintén meg kell mondanom.

Ker Og nyelt egyet.

- Bár ez az agresszivitás általában nem ölt társadalmi méreteket, azért egy-egy kisebb közösség életét veszélybe sodorhatja. Ezért a xirek társadalma a maga módján védekezik ellene.

- Gondolom, a többiek kinyírják a verekedőket - mondta KerOg.

- Hát azt éppen nem - mosolyodott el Ziar. - Bár... majdnem hasonló a helyzet. Kétségtelenül ártalmatlanná teszik őket. Tudja, kérem, a xirek között vannak olyan egyedek, nevezzük őket rendfenntartóknak, azaz rendőröknek, akik a lábukon valamiféle tüszőt, egy szaruszerű anyagból készült tömlőt viselnek, amelyben folyadék van, amit szükség esetén ki tudnak lövellni. Érti, kérem?

- Hát hogyan...

- S ebben a sajtáságos folyadékszóróban levő sajtáságos spray megdöbbenő hatást fejt ki...

- Azt mondja, hogy ezek a rendőrök megrohanják az agresszíva vált bogarakat, és lespriccelik őket?

- Pontosan azt.

- Nem mondom! Semmi új nincs a világon!

- Csakhogy, és ez a csakhogy a nagy különbség, ez a folyadék nem roncsol, hanem egyszerűen elveszi az agresszivitásukat. Érdekes, nem?

- Hát - húzta fel a vállát Ker Og -, biztosan megbénítja Őket... mármint az idegrendszerüket, ha egyáltalán van nekik.

- A dolog közel sem ilyen egyszerű - mondta a kisasszony. - Ugyanis ez a folyadék nem az idegekre hat, legalábbis közvetlenül nem. Viszont a lespriccelt agresszív xirek egy csapásra elvesztik agresszivitásukat, szinte azonnal felhagynak a verekedéssel, s folytatják a... hm -, munkát. Semmiféle fizikai károsodás, elváltozás, nem éri őket.

- Hihetetlen - mondta kissé csúfondárosan Ker Og.

- Valóban. Hihetetlen. És mégis így van.

- Akkor mi a fenét csinál az a... szérum velük?

- Egyelőre csak találgathatunk. Nem tudjuk, hogy a xirek testében miféle biológiai folyamat játszódik le a fecskendezés után. Úgy tűnik - s itt a kutatónő nagy lélegzetet vett -, hogy a folyadék valamiféle reakciót indít meg bennük... magát a reakciót nem ismerjük, csupán csak a végeredményét. Nevezetesen azt, hogy elveszítik az agresszivitásukat. A folyadék visszatereli őket a helyes vágányra. A reakció következtében visszanyerik a józan eszüket. Mindenféle látható hatás nélkül.

Belátják, hogy amit eddig csináltak, mármint a verekedést, az értelmetlen, s visszatérnek az értelmes tevékenységhez. Ezért aztán el is neveztük ezt a folyadékot a józan értelem szérumának.

- Aha - mondta Ker Og.

- S mivel ezt a folyadékot nem nehéz kivonni a bogarakból, a kezünkben van a józan értelem

széruma.

- Akkor ez egy csodaszer - mondta Ker Og. - Gratulálok! Nincs többé balhé az állatvilágban. Csak egy-két csepp, és máris szent a béke... Hogy mire rá nem jönnek maguk!

- Azért a dolog egyáltalán nem ilyen egyszerű - mondta szemöldökét összeráncolva Ziar. - A szérum nem használ minden fajnak...

-Nem?

- Nem, csak bizonyos fajoknak. A zikzikeknek például nem.

- Nofene.

- Nem is sejti, hogy miért?

- Hát... Őszintén szólva...

- Akkor megmondom. Mért csak azoknak a fajoknak használ, illetve azokra hat, amelyeknek nem létfeltétele az agresszivitás. Érti?

- Érteni értem, de miért...

- Mert a természet így védekezik. Képzeld csak el, hogy a ragadozók szelídekké válnának. Rájuk különben az egyensúly fenntartása miatt roppant szükség van... Ha szelídekké válnának, ha a zikzikek nem rabolnák el a... mondjuk a zöld gurok bábjaikat, a gurok elszaporodnának, és megindulna egy láncreakció, amely a biológiai egyensúly felbomlásához vezetne, ennek minden súlyos következményével együtt. Ezért aztán az agresszív fajokra a szérum hatástalan.

- Értem...

- Ott viszont, ahol az agresszivitás nem szükségszerű, csak értelmetlen tüneti jelenség, és veszélyes a társadalomra, ott használ. Ott éppen a biológiai egyensúly fenntartása miatt megszüntet egy káros jelenséget. Nem tudom, elég világosan beszéltem-e?

- Ó, hogyne.

- Tehát, ahogy az előbb ön mondta, van egy csodaszerünk, amely azonban csak bizonyos esetekben alkalmazható. Ha valamiféle feszültség, káros feszültség lép fel valahol, amely ellentmond a józan észnek és a természet törvényeinek... Hát ez minden. Ezt akartam mondani.

S a kutató kisasszony belesüppedt karosszékébe.

Ker Ogban egy pillanatra felmerült a kérdés, hogy nem tévesztik-e ezek itt össze valakivel? Valakivel, akinek tetvei vagy poloskái, vagy a csoda tudja, mijeit vannak. Ideje azonban nem maradt a töprengésre, mert most az alacsony, köpcös, piros arcú kutató, akit az igazgató Hek úrként mutatott be, szegezte feléje szúrós tekintetét.

- Ne lepődjék meg, kérem, a kérdéseken - mondta váratlanul lány, kellemes hangon. - Lehet, hogy látszólag nincs sok értelmük...

- Úgy tűnik - mondta Ker Og.

- Mégis, arra kérem, hallgasson végig figyelmesen...

- Kérem.

- Én mikrobiológus vagyok, s az élő szervezetek szerkezetét és a mikroszerkezetekben lejátszódó folyamatokat kutatom. Váltakozó sikerrel - tette hozzá, és elmosolyodott.

Ker Og is mosolyt erőltetett az arcára.

- Tehát. Először is... Hallott a bioáramokról?

- Nagyon keveset. Mint már említettem, könyvelő vagyok... és...

- Persze, persze - mondta megnyugtatóan a biológus. - Nem az ön szakmája. Bocsásson meg, akkor nekem is kiselőadást kell tartanom, mint Ziar kisasszonynak. Bocsásson meg.

Ker Og bólintott.

- Tudja, hogy az élő szervezetekben bioáramok keringenek...

- Ezt tudom - hagyta rá Ker Og.

- Ó, akkor rendben is van. Erről ennyi elég is. Nos, képzelje el, hogy az ön testét felrajzolom egy papírra vagy egy táblára. Így, lapjával. Akkor erre az ábrára rá tudom rajzolni a

bioárampályákat is - s a, levegőben valóban rajzolni kezdte Ker Og körvonalait.

- Így ni. Ezek a bioárampályák összevissza futnak a testében. Persze, ez az összevisszaság merőben látszólagos, és csak annak tűnik úgy, aki nem ért hozzá.

- Mint például én - mondta lassan türelmét veszve Ker Og.

- Ennek a bioáramnak... hm... mint a normális áramnak, erőssége is van, meg feszültsége is. Sajnos, a legutóbbi időkhöz nemigen lehetett megmérni őket. Nem volt műszer. És egyáltalán, nagyon nehéz volt rájönni... Most azonban végre sikerült.

- Hogyan?

- Nekem és... hát igen. Szerkesztettünk egy olyan berendezést, amellyel mérni tudjuk a feszültséget és az erősséget is. Nekem sikerült.

- Gratulálok - mondta Ker Og. A tudós elpirult.

- Köszönöm - mondta, majd sietve folytatta. - Gondolhatja, hogy rengeteg vizsgálatot végeztünk. Megmértük a belső szervek feszültségét, mivel ez most már mérhető. Minden belső szervnek van ugyanis bioáram-feszültsége... Ami egy arányszám. Mondjuk a szívnek húsz, a vesének harminc és így tovább. Tud követni?

- Eddig igen...

- Na most, ha felrajzolom a maga ábráját a papírra, felrajzolhatok rá húsz olyan pontot, s ezek a pontok a fontos belső szerveken helyezkednek el, ahol mérni lehet a feszültséget.

Vizsgálataink nyomán meghatározott számokat is írhatok melléjük, amely a feszültség arányszámát tükrözik más szervekhez viszonyítva. Ezek a számok mindenkinek megközelítőleg azonosak. Vegyük a szívet. A szív feszültsége húsz. Ez ingadozhat valamiképp, egyeseknél tizenkilenc, másoknál lehet huszonegy; ez még egészséges ingadozás, Az ettől jelentősebben eltérő értékek azonban már arra mutatnak, hogy valami nincs rendben az adott szervben. Olyan ez, mint a hőmérő

higanyszála. Ha csökken, vagy ha növekszik a hőmérséklet, mindenképp eltér a nullától... Ez a mi esetünkben rendellenességre utal...

Ker Og maga sem vette észre, hogy mikor kezdte feszülten figyelni a mikrobiológus monológját.

- Hagyjuk most egyelőre a bioáramokat... Tud valamit az anyag szerkezetéről?

- Nagyon keveset.

- Azt hallotta ugye, hogy az anyag mélységében és magasságában is végtelen?

- Tanultam az iskolában...

- Igen, igen. De az kevés. Szóval az anyag egyre kisebb és kisebb alkatrészekre bontható, s ezek is egyre kisebbekre és kisebbekre, egészen a végtelenségig. És fordítva is. A Komplexumok és Extrakomplexumok is a végtelenségig nagyobb és nagyobb egységekbe tömörülnek. Érti, ugye?

Ker Og megingatta a fejét.

- Attól félek - mondta -, hogy sohasem értettem világosan a végtelen fogalmát. Illetve, sohasem éreztem át. Mert mi is a végtelen? Ahogy ön is mondta az előbb, egyre kisebb vagy nagyobb egységek beláthatatlan sora... S ezek végül is csak szavak. Mondjuk őket, és nem tudjuk, hogy mi van mögöttük. Az én agyam számára csaknem, sőt talán teljesen felfoghatatlan a végtelen fogalma...

A biológus bátorítóan rámosolygott.

- Nemcsak maga van így vele... Gyakran, sőt igen gyakran mi is. Könnyű kimondani ezt a szót, hogy végtelen, de valójában mi van mögötte? Ki tudja? No, de mondom tovább... Csak a legutóbbi időszakok fejlett műszertechnikája tette lehetővé, hogy némiképp bepillantassunk az anyag szerkezetének rejtelseibe. Bár én mindig mondom, hogy még a küszöbön kívül állunk, s onnan pislogunk csak be a szobába, a sötét szobába, az ajtó tejüvegén keresztül... Lehet, hogy nem mondok újat. Az anyag szerkezetének, legalábbis az

élő szervezetek szerkezetének legkisebb, általunk eddig észlelni tudott részei a galaxisok. Ez az abszolút kicsi. A többit csak sejteni tudjuk... illetve nekem és kollégáimnak sikerült kidolgoznunk egy új eljárást. S az a véleményünk, hogy a galaxisok is kisebb rendszerekből állanak, ezek pedig még kisebb egységekből, csillagokból, napokból...

Ker Og értetlenül meredt rá, várta a folytatást.

- Tudom, hogy ezek sosem hallott fogalmak, és mögöttük nincs semmi megfogható. De fogalmazzunk konkrétabban. A mi szervezetünk is ilyen galaxiskomplexumokból tevődik össze. Ezek aztán még nagyobb egységekből állnak... és így tovább. Végül itt vagyunk, maga meg én és mindannyian. Ért engem?

- Azt hiszem, igen.

- Szóval visszatérve magára, most már konkrétan, amíg itt feküdt nálunk, megmértük a mérhető pontjait... Amelyekről az előbb beszéltem...

Ker Og visszafojtotta a lélegzetét.

- S azt tapasztaltuk, hogy a húsz mérhető pont közül tizenkilencben tökéletes a bioáram-ellátás, illetve normális a feszültség, a huszadikban, azonban... hm...: hát, nem. Nem egészen normális...

- Hogyhogy nem egészen?

- Hát... a huszadik ponton a feszültség sokszorosa a normálisnak.

Ker Og elsápadt.

- És hol van ez a pont?

A mikrobiológus felállt, és a hasa közepére mutatott.

- Itt van egy mirigy... Ott.

- És mennyire nem normális?

A biológus habozni látszott. Úgy tűnt, azt latolgatja, vajon mindent bevalljon-e a betegnek. Aztán végül is elszánhatta magát, mert anélkül hogy Ker Ogra nézett volna, kibökte:

- Hát... úgy százszorosa a normálisnak.

- Jóisten! - suttopta Ker Og. - Ettől van... a rosszullét meg az ájulásaim?

A biológus bólintott.

- Szinte teljes bizonyossággal állítható. Bár, hogy a feszültség káros növekedése miképpen idézi elő a rosszulléteket, kellően még nem tisztázott. Az áttételek útja ismeretlen.

- Ez valamiféle... rák? - suttopta Ker Og. A biológus megdörzsölte a homlokát.

- Nem hiszem - mondta. - Bár semmit sem lehet kizárni. És most hallgasson ide! Miért is untattam én önt az előbb az anyag szerkezetével? Nos hát, én és munkatársaim hosszas vizsgálatok után, a Komplexumban először, feltárni véljük a maga mirigyének a szerkezetét. Amire még nem volt példa a biológia történetében...

"Kész vagyok! - gondolta Ker Og - Rákom van, csak nem merik megmondani..."

- A legbonyolultabb izotópos módszerrel dolgoztunk. S amit mondom, alig van túl a hipotézis határain... De a tudomány hipotézisekből áll. Szóval, úgy látszik, hogy a maga mirigyében, egy adott ponton, a legkisebb egység, amelyet érzéklni tudunk, egy központi mag. Mi ezt napnak neveztük el. Talán ezekből épülnek fel a galaxisok...

Hamarosan szabad leszel, Bur - gondolta Ker Og. - Én meg rothadni fogok valahol... A szentségit neki, a keserves szentségit!

- E körül a, mondjuk így, nap körül, kilenc, még nála is kisebb egység kering valamiféle körpályán vagy ahhoz hasonlóan. Bolygóknak neveztük el őket. Többé-kevésbé valamennyiünk megfelelő mirigyében hasonló a helyzet, csak nyilván a pályák nem egészen azonosak... és lehet, hogy a bolygók száma sem. A magáiban például kilenc forog a központi nap körül... Az izotópos vizsgálatok legalábbis ezt mutatják.

"Hiába dumálsz, öreg - gondolta Ker Og -, ezek már csak vigasztalások a koporsómba... Hát nem mindegy, hogy hány ilyen keringő mifene miatt megyek a pokolba?"

- Aztán mi tovább mértünk. Kerestük a kórosan megnövekedett feszültség forrását. S úgy

hisszük, megtaláltuk, amit kerestünk. Alighanem a központi magtól számított harmadik... izé... bolygó az, amely táplálja a feszültséget. Ezen történt valami. Illetve ezzel. Bár természetesen ez alig több hipotézisnél... - tette hozzá sietve.

- És mitől? - kérdezte remegő hangon Ker Og.

- Ki tudja... - tárta szét a karjait Hek. - Én is ezt a kérdést tettem fel magamnak... Ám Ziar doktornőnek támadt egy fantasztikus ötlete. Igaz?

A kutatónő bólintott.

- Az előbb hallotta azokat a bogarakat... a józan értelem szérumát és az agresszivitás csökkenését - folytatta Hek. - Hát a doktor kisasszony ötlete innen ered... De nem mondaná talán maga tovább, Ziar kisasszony?

- Szívesen - bólintott Ziar, és ismét elmosolyodott. - Kérem, ne csodálkozzék az eszeveszett ötleten, de hát mi már megszoktuk, hogy a természet eszeveszett dolgokat produkál. Illetve, hogy egészen pontos legyenek, csak a mi számunkra eszeveszett dolgok ezek, mert nem vagyunk tisztában sem a szerkezettel, sem a törvényekkel. No, de visszatérve a tárgyra... Tehát az ön harmadik bolygóján megnövekedett a feszültség. S amikor Hek doktor úr elmondta az ön esetét, egyszerre kombinálni kezdtem, és eszembe jutottak a xir bogarak. Hiszen mi megvizsgáltuk őket, és az agresszívvá vált bogarak biofeszültsége jelentősen megnövekedett... Legalábbis, sajnos, még mindig igen kezdetleges méréseink ezt mutatták. Tehát arra a megállapításra jutottunk, hogy az agresszivitás feszültséget teremt, amely adott esetben tragédiához vezethet. Például ugye, a xir bogarak megölik egymást. Hangsúlyozom, hogy a bogarak esetében sem vagyunk tisztában az indokokkal... Tegyük fel, hogy az ön mirigyének azon a bizonyos pontján is ilyen agresszivitás termeli a feszültséget. Érti?

- Hogyan? - kérdezte zúgó fejjel Ker Og.

- Vegye úgy, hogy a fele vagy akár a kilencven százaléka is mese annak, amit mondok... De mégis el kell mondanom, hogy plasztikusan érzékeltetni tudjam feltevésünket. Tehát. Az anyag, ugye, mélységben végtelen. Mi felfedeztük az ön mirigyének... hm... központi magját és annak bolygóit. Az egyik bolygón megnövekedett a feszültség, amely a maga egészét veszélyezteti... Miért ne tételezhetnénk azt is fel, hogy ezen az objektumon, ezen a harmadik bolygón, amely még messze nem a legkisebb egység, hiszen az anyag végtelenül kicsi részekből áll, valamiféle egészen apró, mérhetetlenül kicsi xir bogarak élnek. Érti ugye, mire gondolok?

- És ezek... úgy gondolja, hogy ezek... vagyis ezek közül... néhányan agresszívvá váltak, és ők termelik a feszültséget?! - kiáltotta elképedve Ker Og.

- Csak a közérthetőség kedvéért mondtam ilyen egyszerűen - mondta szinte mentegetődzve a kutatónő. - Ez persze úgy hangzik, mint egy fantasztikus mese, és valószínű, hogy az is... De értse meg, bele kellett kapaszkodnunk valamibe, hogy a gyógyítás hipotézisét felállíthassuk. Ehhez előbb meg kellett alkotnunk a betegség hipotézisét.

- Hát ez elég bonyolultan hangzik - csóválta meg a fejét KerOg.

- Mindegy. Hipotézisnek hipotézis. Tehát: bármiféle ok, vagy bármiféle lény is idézi elő ezt az agresszivitást, amely viszont a feszültséget termeli, ha az agresszivitást megszüntetjük, feltehetően csökken a feszültség is... Érti már?

- A csodapermet! - kiáltott fel Ker Og. A kutatónő összehúzta a szemét.

- Az. A csodapermet vagy csodaszérum...

- Atyaisten! - mondta Ker Og. - Milyen bonyolultnak tűnik, és milyen egyszerű az egész!

- Nono - emelte fel az ujját Ziar. - Amit mondtam, egyelőre nem más, mint merész hipotézis. Bizonyítékunk semmire sincs...

- De hiszen ha ezeket a rohadt bogarakat jobb belátásra téríti, akkor talán ezeknek az én kis drágalátos minixirjeim-nek is megmagyarázza, hogy aljas dolog egy ekkora marha lény életére törni, mint én vagyok? Hát nem?

- Azért nem ilyen egyszerű... - mondta sóhajtva a kutatónő, akinek láthatóan nem nagyon

tetszett Ker Og stílusa. - Hiszen mondtam már, hogy ez nem univerzális szer... a zikzikeken például nem segít. Általában azokon, ahol létfeltétel az agresszivitás...

Ker Og összevonta a szemöldökét.

- Hohó! Most visszavonja, amit mondott... De hátha az én aranyos kis xirjeim is ilyen megszállottan és örököltén agresszívek? Ha, mint Ön mondta, létszükségletük az agresszivitás, akkor mi van ?

- Ez is egy lehetőség - mondta Ziar. - Erre is gondoltunk... De tegyük fel, hogy nem, agresszívek... úgy általában. Miért lennének azok?

- Miért ne lennének? - kérdezett vissza Ker Og. - Amilyen marha szerencsém van, az én mirigyemben vagy micsodámban élnek az összes létező világ legagresszívabb lényei... Az igazgató halkán elkuncogta magát.

- Mi arra a következtetésre jutottunk, alapos lehetősége van annak, hogy akármik is termelik ezzel az agresszivitással a feszültséget, eredendően nem agresszívak. Hogy ezt mire alapozzuk? Kérem... A mirigyfeszültség normális esetben állandó értéket mutat, apró ingadozásoktól eltekintve. Nos, egy állandó, ki-kitörő agresszivitás, amely az okozók természetéből következik, mint a zikzikek esetében is, hatalmas, igen széles intervallumok között hullámoztatja a feszültséget. Ott az a normális állapot. A xireknél a feszültség viszont állandó... Mint a mirigyében. Csak akkor emelkedik, ha az agresszivitás nő... Világos?

- Tehát maga azt hiszi, ha beadják a szérumot... ezek az én xirjeim is megbánják a bunyót, és észhez térnek? Hát én ezt kötve hiszem! Mesének szép, de.....

A doktornő azonban nem sértődött meg.

- Itt egyikünk sem hisz semmit. Vegye úgy, mintha hangosan gondolkodnánk. Mindenesetre ez a hipotézisünk...

Ker Og a levegőbe meredt.

- És mondják... - kérdezte végül - mi történik velem, ha beadják nekem, abba a bolygóba vagy micsodába ezt a szérumot, vagy permetet?

Rövid csend ereszkedett a szobára. A doktornő láthatóan befejezte, amit mondani akart, és a pirosposztag biológus is hallgatott. Végre az igazgató megköszöri a torkát.

- Hm. Nézze, kérem... ha mi ezt tudnánk... Akkor, nos akkor nem hívtuk volna magát ide. Érti, kérem? Akkor vagy végrehajtottuk volna a kúrát, vagy nem...

Ker Og egyszerre visszanyerte józanságát, és úgy kezdte szemlélni a lehetőségeket, mintha kilépett volna önmagából, s egy önös érdekeitől messze álló kísérlet tanúja vagy talán tevékeny részese lenne. Mondani azonban mást mondott:

- Kérem - s az igazgatóhoz intézte szavait: -, ne haragudjék, hogy kérdéseket teszek fel, de mégiscsak rólam van szó... alighanem az életemről

- Hogyne. Csak tessék - intett sietve az igazgató. - Hiszen ezért hívtuk ide.

- Mi lesz velem, ha nem adják be a szérumot... ezt az izét...?

Az igazgató elhúzta a száját.

- Könnyebbet kérdezzen... Ki tudja? De teljesen őszinte leszek, különben nincs semmi értelme a beszélgetésnek. A maga állapota egyelőre romlik. A feszültség növekszik a mirigyében, s a rosszullétei közti periódusok is egyre rövidülnek...

- Tehát meghalok?

- Ez azért nem biztos. Nem biztos, hogy meghal. Nézze, az ilyen jellegű betegségek kétségtelenül elérnek egy kulmi-nációs pontra. A periódusok egyre rövidülnek, aztán egyszerre puff!

- Mi az a puff?

- Hát... a kulminációs pont.

- Tehát a halál?

- Bizonyos esetekben igen. Nagyobb részben. Kisebb részben az is előfordulhat, hogy amennyiben ezt görbe formájában képzeljük el, a csúcspont után lefelé hajlik a görbe... a

periódusok ismét növekednek, végül megszűnik a betegség. Bizonyos betegségtípusoknál erre is van példa.

- Sok az ilyen példa?

- Hát... őszintén szólva, nem...

- Értem. Tehát óriási esélyem van arra, hogy ismeretlen időpontban, akár igen rövid idő múlva is kilépjek az utolsó kapun?

- Valóban...

- És... azért nem értem... végül is mibe halok bele?

- Ez egy létfontosságú, mirigy. Olyan anyagot termel, amelyre a maga agyának szüksége van. Ha nem kapja meg, az agy építőkövei szétesnek...

- És most?

- Hát... akadozik az anyagellátás az agyában... így mondhatnám.

- Tehát azt mondja, ha nem kezelnek, minimális esélyem van csak a gyógyulásra?

Az igazgató sóhajtva forgatta kezét az asztal lapján.

- Attól tartok, világosan látja a helyzetét...

- Rendben van - mondta Ker Og. - Rendben van. És ha megkapom a... józan értelem szérumát?

- Az előbb már mondtam, hogy nem tudjuk...

- De mégis... Mi történhet velem?

- Doktornő? - kérdezte az igazgató.

- Csak találgatni lehet - mondta Ziar halkán. - Vegyük azt, hogy se nem árt, se nem használ... tehát minden marad a régiben. Ez esetben... Továbbá, ha használ, sem tudjuk, hogy milyen mértékben és milyen gyorsan... Egyelőre még az sem egészen világos előttem, hogyan juttatjuk oda a folyadékot. Hiszen roppant kicsi mennyiségről van szó... és vajon hányszor?

- És ha ront a dolgon ?

- Ezt, őszintén szólva, nem hiszem. Bár, sajnos, ezt a lehetőséget sem szabad kizárni...

- Tehát dönthetek? - kérdezte keserűen Ker Og.

- Óh, a döntések áldott szabadsága! Nem döntenének inkább önök helyettem?

- Sajnos, lehetetlent kíván - mondta az igazgató gyorsan. - Ez kutatóintézet, és ránk bizonyos szabályok vonatkoznak. Tudja, a bürokrácia... ami tulajdonképpen érthető is.

- És ha rosszul döntök ? - kérdezte Ker Og.

- Jogában áll elhalasztani a döntését.

- És ha közben jön az az izé... kulminációs pont? Mindhárom orvos lehajtotta a fejét.

- A keserves szentségít...! A keserves szentségít! Miért nekem kell döntenem? Altassanak el, és csináljanak, amit akarnak! Legfeljebb soha nem ébredek fel többé... Csak ne tudjam előre! Hát olyan nagy dolog ez?

- Nem tehetem - rázta meg a fejét az igazgató. - Alá kell írnia egy okiratot, hogy tudatában van a veszélynek, és a saját felelősségére... Hiszen érti? Teljesen ismeretlen talajon járunk... Nekünk mindenesetre kötelességünk volt mindent részletesen elmondani önnek, és hát... felhívni a figyelmét bizonyos... igen, rizikóra. Ha úgy gondolja, itt írja majd alá... Ha óhajtja, magára hagyjuk... vagy ha ma nem...

- Nem... nem... - mondta Ker Og gyorsan. - Ha döntenem kell, akkor azonnal. Csak még egy kérdést. Ön hogy döntene hasonló esetben, doktornő...?

- Kérem... ez szabálytalan... és nem is sportszerű... mondhatni kegyetlen kérdés!

- Kegyetlen ? - dühödött meg Ker Og. - Hát végtére is...

- Hagyja csak, főnök - mondta Ker Og szavába vágva Ziar. - Ha úgy érzi, átveszem a felelősség egy részét. Hát igen... Én kipróbálnám. Ha ezt akarta hallani...

Ker Og akkor lassan, kényelmes mozdulattal aláírta a papírt, majd felállt, s az asztalon áthajolva magához húzta és megcsókolta az orvosnő kezét. - Köszönöm, doktornő - mondta. Kilenc időszak múlt el azóta, hogy Ker Og bekerült a kutatóintézetbe. S amikor a meleg idő

végén az elbocsátó papirossal a zsebében - mert bürokrácia nemcsak a halálhoz, hanem az újjászületéshez is kell - végiggyalogolt a lakásához vezető utcán, elégedetten tapogatta meg zsebében a tablettákat, a szilárd szérumot.

- Jól van, pajtikáim - morogta, s beleszagolt a virágillattól terhes levegőbe -, az a fontos, hogy jobb belátásra tértek. - A tablettásfiolát visszajuttatta zsebe mélyébe, majd végigsimította hasának azt a részét, ahol az a bizonyos mirigy rejtőzött a különböző rétegek alatt. - Most már aztán rajtatok múlik minden. Remélem, végleg megjött az eszetek...